WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH
Z PRZEDMIOTU HISTORIA
ODDZIAŁY VI

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
DZIAŁ I. EUROPA I ŚWIAT W XVI WIEKU						
1. Wielkie odkrycia geograficzne **Zagadnienia** 1. Przyczyny odkryć geograficznych. 2. Podróże Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.	• zna datę: 1492; • zna sylwetki i dokonania Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana; • wskazuje na mapie trasy podróży K. Kolumba, V. da Gamy, F. Magellana	• zna pojęcie: jedwabny szlak; • wyjaśnia pochodzenie terminu *Indianie*; • zna znaczenie wyprawy Ferdynanda Magellana	• wymienia przyczyny odkryć geograficznych	• rozumie znaczenie wprowadzenia nowego typu statków dla odkryć geograficznych	• porównuje sposoby podróżowania na przestrzeni wieków, dostrzega znaczenie zmian	VIII 1 2
2. Konsekwencje wielkich odkryć geograficznych **Zagadnienia** 1. Podboje konkwistadorów. 2. Skutki odkryć geograficznych dla Europy i Nowego Świata.	• rozumie pojęcia: konkwistador, Nowy Świat, kolonia; • wymienia państwa, które były najważniejszymi kolonizatorami; • wskazuje na mapie tereny odkryte w XV i XVI wieku	• wymienia rośliny przywiezione do Europy przez odkrywców	• wymienia skutki gospodarcze, społeczne i polityczne odkryć geograficznych;	• rozumie zmiany, które zaszły w Europie i Nowym Świecie w wyniku odkryć geograficznych	• omawia znaczenie zmian wprowadzonych przez odkrywców na podbitych terenach, wskazuje ich pozytywy i negatywy	VIII 1 2

3. Kultura odrodzenia we Włoszech **Zagadnienia** 1. Narodziny nowych idei we Włoszech. 2. Cechy renesansu.	• rozumie pojęcia: renesans, odrodzenie, człowiek renesansu; • wskazuje na mapie Włochy	• rozumie termin humanizm;	• podaje przyczyny narodzin renesansu we Włoszech	• na wybranym przykładzie omawia cechy sztuki renesansowej	• porównuje sztukę renesansu i średniowiecza; • wskazuje podobieństwa miedzy sztuką renesansu i starożytności	IX 1
4. Humanizm w Europie i przewrót kopernikański **Zagadnienia** 1. Upowszechnienie druku. 2. Przewrót kopernikański. 3. Erazm z Rotterdamu i jego poglądy.	• wie, kto i kiedy udoskonalił wynalazek druku (ruchoma czcionka drukarska); • wymienia najważniejszych humanistów XVI-wiecznej Europy	• opisuje sylwetki Mikołaja Kopernika i Erazma z Rotterdamu	• opisuje znaczenie upowszechnienia druku dla rozwoju kultury; • omawia odkrycie Mikołaja Kopernika	• rozumie przełomowe znaczenie odkrycia Mikołaja Kopernika	• analizuje zmiany, które zaszły w XV i XVI wieku, i dostrzega ich wpływ na życie ludzi	IX 1
5.Reformacja **Zagadnienia** 1. Przyczyny reformacji. 2. Sytuacja Kościoła katolickiego w Niemczech. 3. Wystąpienie Marcina Lutra. 4. Jan Kalwin i jego poglądy. 5. Wojny religijne. 6. Powstanie anglikanizmu.	• potrafi wskazać datę początku reformacji; • zna dokonania Marcina Lutra; • rozumie pojęcia: reformacja, anglikanizm, protestantyzm, luteranizm, kalwinizm; • wskazuje na mapie państwa, w których	• wie, kiedy doszło do: powstania anglikanizmu, podpisania pokoju w Augsburgu, nocy św. Bartłomieja; • zna dokonania Jana Kalwina i działania Henryka VIII związane z reformacją; • rozumie pojęcie tolerancji religijnej	• wymienia przyczyny reformacji; • przedstawia skutki reformacji; • opisuje wojny religijne oraz ich skutki	• dostrzega i wymienia różnice pomiędzy katolicyzmem i protestantyzmem; • dostrzega różnorodność przyczyn reformacji i różny jej przebieg	• analizuje przyczyny wojen religijnych; • wskazuje zmiany, które zaszły w Europie w związku z reformacją	IX 2

	doszło do reformacji			w zależności od państwa		
6. Reforma katolicka **Zagadnienia** 1. Sobór w Trydencie i jego postanowienia. 2. Działalność inkwizycji. 3. Skutki dwóch reform chrześcijaństwa.	• wie, kiedy i gdzie odbył się sobór reformujący Kościół; • rozumie pojęcia: sobór, jezuici, kontrreformacja, reforma katolicka	• zna najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego; • przedstawia działalność sądów kościelnych	• omawia zmiany, które nastąpiły w Kościele katolickim po soborze	• rozumie skutki dwóch reform chrześcijaństwa; • omawia wpływ reform na zmiany w funkcjonowaniu Kościoła	• porównuje sytuację w Kościele katolickim przed soborem i po jego reformach	IX 3
7. Lekcja powtórzeniowa. Europa i świat w XVI wieku						
DZIAŁ II. POLSKA W XVI WIEKU						
8. Polska i Litwa pod rządami ostatnich Jagiellonów **Zagadnienia** 1. Likwidacja państwa zakonnego i powstanie Prus Książęcych.	• wskazuje na mapie ziemie, którymi władali Jagiellonowie; • wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów; • rozumie określenie: hołd pruski; • zna datę hołdu pruskiego	• wie, w jaki sposób doszło do likwidacji państwa zakonnego;	• zna postanowienia traktatu pokojowego zawartego w Krakowie w 1525 roku			IX 4
9. Kształtowanie się demokracji szlacheckiej	• rozumie pojęcia: nihil novi, demokracja	• opowiada o powstaniu demokracji szlacheckiej;	• rozumie zasadę jednomyślności w pracy sejmu;	• potrafi wskazać konsekwencje	• porównuje demokrację szlachecką	VII 5; IX 7

Zagadnienia 1. Konstytucja nihil novi i jej znaczenie. 2. Funkcjonowanie sejmu. 3. Szlachta i jej państwo.	szlachecka, sejm walny, izba poselska, izba senatorska, magnat, pospolite ruszenie; • określa wiek, w którym ukształtował się sejm	• opowiada o funkcjonowaniu sejmu; • wskazuje, czym szlachta różniła się od innych stanów	• omawia znaczenie szlachty w państwie	demokracji szlacheckiej; • wskazuje przyczyny przewagi politycznej szlachty w Polsce	z innymi formami sprawowania władzy	
10. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów **Zagadnienia** 1. Przyczyny zawarcia unii. 2. Unia lubelska i jej postanowienia.	• wyjaśnia pojęcia: unia realna, Rzeczpospolita Obojga Narodów; • wie, kiedy doszło do zawarcia unii realnej; • wiąże postać Zygmunta Augusta z unią w Lublinie; • wskazuje na mapie Rzeczpospolitą Obojga Narodów	• wymienia postanowienia unii lubelskiej	• zna przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej; • wymienia i rozumie skutki unii	• rozumie różne oceny unii ze strony Polaków i Litwinów	• porównuje charakter unii realnej i unii personalnej; • ocenia zawarcie unii z perspektywy polityki zagranicznej i wewnętrznej	IX 7
11. Rzeczpospolita monarchią elekcyjną **Zagadnienia** 1. Zasady wolnej elekcji.	• rozumie pojęcia: wolna elekcja, sejm elekcyjny, artykuły henrykowskie, pacta conventa, Akademia Wileńska; • wymienia dwóch pierwszych władców elekcyjnych	• wyjaśnia zasady wolnej elekcji; • wie, gdzie odbywały się wolne elekcje;	• rozumie znaczenie artykułów henrykowskich i pacta conventa dla ograniczenia władzy królewskiej; • rozumie znaczenie	• dostrzega wady i zalety elekcyjnego wyboru władcy	• porównuje monarchię elekcyjną z monarchią dziedziczną	X 2

			propagandy w czasie wolnej elekcji			
12.Gospodarka Rzeczypospolitej w XVI wieku **Zagadnienia** 1. Handlowe związki Rzeczypospolitej z Europą Zachodnią. 2. Folwarki szlacheckie i pańszczyzna. 3. Polskie monety.	• rozumie pojęcia: pańszczyzna, folwark, „spichlerz Europy"; • wie, jaką monetę biła Rzeczpospolita w XVI wieku; • pokazuje na mapie Gdańsk	• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej rozwinęła się produkcja zboża i handel tym towarem; • wie, co Rzeczpospolita eksportowała i importowała	• analizuje znaczenie Gdańska dla polskiej gospodarki	• rozumie i uzasadnia wpływ handlu zbożem na położenie chłopów i wzrost roli gospodarczej szlachty	• potrafi uzasadnić znaczącą rolę szlachty w gospodarce polskiej	IX 5
13. Rzeczpospolita wielu narodów i religii **Zagadnienia** 1. Narody i religie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. 2. Tolerancja religijna w Rzeczypospolitej. 3. Lwów – miasto wielu religii.	• wymienia narody zamieszkujące Rzeczpospolitą; • wskazuje na mapie tereny zamieszkane przez Polaków, Litwinów, Rusinów, Niemców; • wymienia religie i wyznania XVI-wiecznej Rzeczypospolitej	• na przykładzie Lwowa omawia koegzystencję różnych narodów; • rozumie pojęcie: konfederacja warszawska, zna datę podpisania tego dokumentu	• wie, dlaczego w Rzeczypospolitej mieszkało wiele mniejszości narodowych; • omawia przyczyny i skutki tolerancji religijnej	• omawia znaczenie konfederacji warszawskiej dla tolerancji religijnej	• porównuje sytuację protestantów w Rzeczypospolitej i Europie	X 1
14. „Złoty wiek" kultury polskiej **Zagadnienia** 1. Język polski w piśmie. 2. Polscy twórcy	• wie, kim byli i z czego zasłynęli Mikołaj Rej, Jan Kochanowski, Andrzej Frycz Modrzewski;	• wskazuje przykłady zmian zachodzących w Polsce w okresie renesansu: rozwój polszczyzny i alfabetu polskiego,	• omawia wpływ podróży, powstawania uniwersytetów i upowszechnienia druku na	• rozumie i uzasadnia, dlaczego w odniesieniu do Zamościa używa się	• porównuje renesans w Polsce i Europie	IX 6

renesansowi. 3. Zamość – renesansowe miasto idealne.	• omawia renesansowy charakter Zamościa; • rozumie pojęcie „złoty wiek kultury polskiej”	powstawanie budowli renesansowych, szerzenie idei humanizmu i renesansu na uniwersytetach	zmiany w polskiej kulturze; • wskazuje cechy renesansu na przykładzie ratusza w Zamościu, Wawelu	określenia „miasto idealne”		
15. Lekcja powtórzeniowa. Polska w XVI wieku						
DZIAŁ III. EUROPA I POLSKA W XVII WIEKU						
16. Monarchia absolutna we Francji **Zagadnienia** 1. Narodziny absolutyzmu. 2. Ludwik XIV i jego rządy. 3. Francja staje się mocarstwem. 4. Wersal – siedziba Króla Słońce.	• rozumie pojęcia: Król Słońce, monarchia absolutna, Wersal, etykieta; • wie, kiedy panował Ludwik XIV	• wyjaśnia słowa „Państwo to ja”; • opowiada o drodze Francji do pozycji mocarstwa	• przedstawia cechy monarchii absolutnej	• rozumie i uzasadnia rolę Ludwika XIV w tworzeniu potęgi Francji; • wyjaśnia, dzięki czemu Francja stała się potęgą w Europie	• porównuje demokrację szlachecką z monarchią absolutną	XII 1
17. Anglia na drodze ku monarchii parlamentarnej **Zagadnienia** 1. Konflikt króla	• wie, kiedy doszło do rewolucji w Anglii; • rozumie pojęcia: purytanie, Wspaniała Rewolucja,	• wskazuje zmiany zachodzące w Anglii, gdy była republiką; • rozumie zasadę „król panuje, ale nie rządzi”	• rozumie, dlaczego doszło do konfliktu króla z Parlamentem, wskazuje skutki tego sporu	• opowiada o powstaniu Wielkiej Brytanii; • charakteryzuje ustrój Wielkiej	• porównuje sposób sprawowania rządów w Wielkiej Brytanii XVII	XII 1

z Parlamentem. 2. Wojna domowa. 3. Anglia republiką. 4. Wspaniała Rewolucja. 5. Powstanie Wielkiej Brytanii i jej ustrój.	*Deklaracja praw*; • zna postać Olivera Cromwella; • wie, kiedy doszło do: konfliktu króla z Parlamentem, Wspaniałej Rewolucji, unii Anglii i Szkocji			Brytanii	wieku i demokrację szlachecką	
18. Początki panowania Wazów i wojny z Rosją **Zagadnienia** 1. Objęcie polskiego tronu przez Zygmunta III Wazę. 2. Dymitr Samozwaniec i interwencja polska w Rosji. 3. Zajęcie Kremla przez Polaków. 4. Pokój w Polanowie.	• zna postacie: Zygmunta III Wazy, Władysława IV Wazy, Dymitra Samozwańca; • wskazuje na mapie państwo, z którym Polska zawarła unię personalną z chwilą powołania na tron Zygmunta III Wazy; • rozumie pojęcia: samodzierżawie, wielka smuta, dymitriada, Kreml, husaria; • zna daty: 1610, 1612, 1634	• wie, jak zakończyła się unia personalna Polski i Szwecji; • zna okoliczności objęcia tronu Rzeczypospolitej przez dynastię Wazów; • wskazuje na mapie zmiany granicy po pokoju polanowskim	• wyjaśnia przyczyny i skutki interwencji polskiej w Rosji	• dostrzega i omawia konsekwencje unii ze Szwecją, porównuje ją z unią lubelską	• analizuje pozycję międzynarodową Rzeczypospolitej za rządów Zygmunta III Wazy	XI 1 4
19. Powstanie kozackie **Zagadnienia** 1. Kolonizacja Ukrainy. 2. Kozacy i ich życie.	• rozumie pojęcia: Kozacy, rejestr kozacki, ugoda w Perejasławiu; • zna postać	• omawia przebieg powstania kozackiego; • wskazuje na mapie bitwy, które stoczono	• wskazuje przyczyny wybuchu powstania kozackiego	• rozumie znaczenie ugody w Perejasławiu; • zna skutki rozejmu	• analizuje przyczyny sukcesu powstania; • wskazuje	XI 2 4

3. Przyczyny wybuchu powstania kozackiego. 4. Powstanie Chmielnickiego.	Bohdana Chmielnickiego	podczas powstania		w Andruszowie	przyczyny i skutki zbliżenia się Kozaków i Rosji	
20. Wojny Rzeczypospolitej ze Szwecją **Zagadnienia** 1. Przyczyny wojen polsko-szwedzkich. 2. „Potop". 3. Walka ze Szwedami. 4. Pokój w Oliwie.	• zna postacie: Jana Kazimierza, Augustyna Kordeckiego, Stefana Czarnieckiego; • zna pojęcia: potop, hetman; • wie, co wydarzyło się w 1655 i w 1660 roku	• opisuje przebieg wojen polsko-szwedzkich; • omawia postanowienia pokoju w Oliwie	• wskazuje przyczyny konfliktu między Polską a Szwecją; • rozumie znaczenie udanej obrony Jasnej Góry	• omawia znaczenie pokoju w Oliwie dla stosunków polsko-szwedzkich	• rozumie dążenie do opanowania Bałtyku przez państwa nad nim leżące	XI 1 3 4
21. Kryzys Rzeczypospolitej w połowie XVII wieku **Zagadnienia** 1. Kryzys gospodarczy. 2. Kryzys polityczny. 3. Liberum veto i jego skutki. 4. „Złota wolność" i jej skutki.	• wyjaśnia pojęcia: liberum veto, „złota wolność", rokosz, królewięta	• wymienia skutki gospodarcze i polityczne wojen w XVII wieku	• rozumie i omawia demograficzne skutki wojen XVII-wiecznych	• rozumie znaczenie upadku gospodarczego Rzeczypospolitej dla funkcjonowania państwa	• rozumie wpływ „złotej wolności" na sytuację polityczną w Rzeczypospolitej w XVII wieku	XI 4
22. Wojny Rzeczypospolitej z Turcją **Zagadnienia**	• zna sylwetkę i dokonania Jana III Sobieskiego; • wie, kiedy miały miejsce bitwy pod	• omawia przebieg wojen polsko-tureckich	• wskazuje przyczyny wojen polsko-tureckich; • rozumie znaczenie bitwy	• omawia znaczenie traktatu w Buczaczu, rozumie,	• wyjaśnia, dlaczego Jana III Sobieskiego nazywano „Lwem	XI 1 4

1. Przyczyny wojen polsko-tureckich. 2. Traktat w Buczaczu. 3. Bitwa pod Chocimiem. 4. Bitwa pod Wiedniem.	Chocimiem i pod Wiedniem oraz jaki był ich rezultat; • rozumie pojęcia: haracz, odsiecz wiedeńska; • wskazuje na mapie miejsca bitew z Turkami		pod Wiedniem	dlaczego nazywano go haniebnym; • omawia okoliczności, w których Polacy ruszyli na odsiecz Wiedniowi; • rozumie znaczenie odsieczy dla pozycji Polski w Europie	Lechistanu”	
23. Barok i kultura XVII wieku w Europie i Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Cechy baroku w sztuce. 2. Kościół i władcy – mecenasi barokowej sztuki. 3. Architektura baroku. 4. Sarmatyzm.	• wskazuje przykłady sztuki barokowej w architekturze, malarstwie i rzeźbie; • wyjaśnia pojęcia: barok, sarmatyzm, wie, jakiego dotyczyły okresu; • opowiada o stylu życia szlachty w okresie baroku	• wymienia cechy sztuki barokowej	• rozumie znaczenie sztuki baroku dla Kościoła katolickiego;	• wskazuje różnice między kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej	• rozumie przyczyny różnic pomiędzy kulturą baroku w Europie i w Rzeczypospolitej	XI 5
24. Lekcja powtórzeniowa. Europa i Polska w XVII wieku						

DZIAŁ IV. EUROPA I ŚWIAT W XVIII WIEKU						
25. Kultura oświecenia **Zagadnienia** 1. „Stulecie świateł”. 2. *Wielka encyklopedia francuska*. 3. Absolutyzm oświecony. 4. Rozwój szkolnictwa i odkrycie dziecka. 5. Rozwój gospodarki, nauki i techniki.	• rozumie pojęcia: „stulecie świateł”, *Wielka encyklopedia francuska*, manufaktura, trójpodział władz, absolutyzm oświecony; • opisuje wynalazki oświecenia	• zna sylwetki i dokonania: J.J. Rousseau, Woltera, Monteskiusza; • podaje cechy kultury oświecenia, umieszcza ten okres na osi czasu	• rozumie znaczenie wprowadzenia obowiązkowego szkolnictwa; • omawia koncepcję trójpodziału władz Monteskiusza	• analizuje absolutyzm oświecony i dostrzega jego wpływ na funkcjonowanie państwa	• rozumie znaczenie oświecenia dla postrzegania świata	XII 2
26. Prusy, Austria, Rosja – absolutyzm oświecony **Zagadnienia** 1. Armia pruska. 2. Reformy Fryderyka II. 3. Austria Józefa II. 4. Rosja za Piotra I.	• wskazuje na mapie Prusy, Rosję i Austrię; • wyjaśnia pojęcia: absolutyzm oświecony, imperator; • wymienia XVIII-wiecznych władców, którzy wprowadzili zmiany w Rosji, Prusach i Austrii	• przedstawia reformy przeprowadzone w Rosji, Prusach i Austrii, wskazuje ich twórców	• wyjaśnia na przykładzie sąsiadów Rzeczypospolitej, na czym polegał absolutyzm oświecony w praktyce	• rozumie znaczenie reform gospodarczych i wojskowych przeprowadzonych w państwach ościennych	• porównuje sposób sprawowania władzy w Rzeczypospolitej i u jej sąsiadów	XII 3
27. Powstanie Stanów Zjednoczonych Ameryki **Zagadnienia** 1. Osadnicy w Ameryce. 2. Stosunki między Anglią a koloniami. 3. Herbatka bostońska.	• rozumie pojęcia: herbatka bostońska, *Deklaracja niepodległości*, konstytucja; • wie, kiedy została podpisana *Deklaracja*	• opowiada o stosunkach między Anglią i koloniami; • rozumie, dlaczego Kościuszko i Pułaski są bohaterami dla Amerykanów	• wskazuje przyczyny wybuchu wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych; • omawia system sprawowania	• wskazuje różnice w systemie sprawowania władzy w państwach europejskich i w Stanach	• uzasadnia, dlaczego Stany Zjednoczone były pierwszym krajem, który wprowadził idee oświecenia w praktyce	XIV 1 2

4. Wojna o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 5. Polacy w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. 6. Konstytucja Stanów Zjednoczonych.	*niepodległości*, tłumaczy, dlaczego ten dzień jest świętem narodowym w Stanach Zjednoczonych; • wymienia Polaków walczących o niepodległość USA; • zna postacie Jerzego Waszyngtona i Benjamina Franklina		władzy w Stanach Zjednoczonych	Zjednoczonych		
28. Wielka Rewolucja Francuska **Zagadnienia** 1. Przyczyny rewolucji we Francji. 2. Wybuch rewolucji – zdobycie Bastylii. 3. Powstanie monarchii konstytucyjnej. 4. Proces i ścięcie króla Ludwika XVI.	• rozumie pojęcia: stan trzeci, Bastylia, monarchia konstytucyjna, *Deklaracja praw człowieka i obywatela*; • wie, kiedy we Francji: wybuchła rewolucja, powstała monarchia konstytucyjna; • zna postacie Ludwika XVI i Marii Antoniny	• wymienia stany społeczne we Francji rządzonej przez Ludwika XVI, omawia ich rolę w państwie; • wyjaśnia okoliczności powstania monarchii konstytucyjnej	• wymienia przyczyny rewolucji we Francji	• porównuje monarchię absolutną z monarchią konstytucyjną	• dostrzega wpływ idei oświecenia na wybuch rewolucji we Francji	XV
29. Francja republiką	• rozumie pojęcia: terror jakobiński,	• wyjaśnia okoliczności wybuchu	• wyjaśnia przyczyny	• rozumie i przedstawia	• omawia wpływ idei	XV

Zagadnienia 1. Wojna w obronie rewolucji. 2. Terror jakobiński. 3. Obalenie rządów jakobinów. 4. Bilans rewolucji.	wielki terror, gilotyna, Marsylianka	wojny Francji z sąsiadami; • charakteryzuje Francję jako republikę	obalenia jakobinów; • przedstawia skutki rewolucji we Francji	zmiany społeczne, jakie zaszły we Francji podczas rewolucji	oświecenia na rewolucję we Francji; • ocenia skutki rewolucji	
DZIAŁ V. POLSKA W XVIII WIEKU						
31. Rzeczpospolita w okresie kryzysu – czasy saskie **Zagadnienia** 1. Unia personalna Rzeczypospolitej i Saksonii. 2. Wojna północna. 3. Uzależnienie Rzeczypospolitej od Rosji. 4. Walka o tron. 5. Anarchia czasów saskich. 6. Próby reform w Rzeczypospolitej.	• zna postacie Augusta II Mocnego, Stanisława Leszczyńskiego i Augusta III Sasa; • rozumie pojęcia: traktat trzech czarnych orłów, Collegium Nobilium, anarchia	• wyjaśnia powiedzenia: „od Sasa do Lasa”, „za króla Sasa jedz, pij i popuszczaj pasa”; • wskazuje próby reform w Rzeczypospolitej	• rozumie, dlaczego doszło do objęcia polskiego tronu przez dynastię Wettinów; • omawia skutki wojny północnej dla Rzeczypospolitej; • wymienia trudności Rzeczypospolitej spowodowane wojną północną i rządami Sasów	• wskazuje elementy uzależnienia Rzeczypospolitej od Rosji	• omawia skutki rządów Sasów oraz konsekwencje podporządkowania Rzeczypospolitej Rosji	XIII
32. Ostatnia wolna elekcja i I rozbiór Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Elekcja Stanisława Poniatowskiego i jego pierwsze reformy.	• rozumie pojęcia: Szkoła Rycerska, I rozbiór Rzeczypospolitej, Familia, prawa kardynalne; • wymienia państwa biorące udział	• omawia wybór Stanisława Poniatowskiego na króla Rzeczypospolitej; • wymienia reformy wprowadzone przez Poniatowskiego;	• wymienia przyczyny I rozbioru Rzeczypospolitej	• wyjaśnia sposoby ingerencji Rosji w sprawy Rzeczypospolitej i ich konsekwencje	• ocenia sytuację polityczną Polski w czasie pierwszych lat rządów Stanisława Augusta	XVI 1; XVII 1

2. Stosunki Rzeczypospolitej z Rosją. 3. I rozbiór Rzeczypospolitej.	w I rozbiorze Rzeczypospolitej, wskazuje utracone ziemie, zna datę traktatu rozbiorowego; • zna postacie Stanisława Augusta Poniatowskiego i Tadeusza Rejtana	• opowiada o konfederacji barskiej				
33. Reformy stanisławowskie **Zagadnienia** 1. Próby reform. 2. Odrodzenie kulturalne. 3. Ożywienie gospodarcze.	• wyjaśnia, czym były: Rada Nieustająca, Komisja Edukacji Narodowej, Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych; • rozpoznaje Łazienki Królewskie w Warszawie	• wymienia próby reform podjęte przez Stanisława Poniatowskiego;	• przedstawia zmiany w gospodarce i ich konsekwencje	• omawia znaczenie zmian w Rzeczypospolitej stanisławowskiej	• rozumie i uzasadnia zmiany w edukacji za rządów Poniatowskiego	XVI 1 4
34. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja **Zagadnienia** 1. Sejm Wielki. 2. Stronnictwa na sejmie. 3. Konstytucja 3 maja.	• rozumie pojęcie: Sejm Wielki; • wie, kiedy zwołano sejm i uchwalono konstytucję	• omawia okoliczności powstania Sejmu Wielkiego; • przedstawia stronnictwa sejmowe i ich poglądy; • omawia postanowienia Konstytucji 3 maja	• omawia wpływ konstytucji na funkcjonowanie państwa	• rozumie i uzasadnia znaczenie konstytucji dla funkcjonowania państwa	• porównuje założenia ustrojowe Rzeczypospolitej i Stanów Zjednoczonych zapisane w konstytucjach tych krajów	XVI 1 2
35. Wojna w obronie	• rozumie pojęcie:	• zna postać Józefa	• rozumie	• omawia	• analizuje	XVI 3;

konstytucji i II rozbiór Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Wojna polsko-rosyjska w 1792 roku. 2. II rozbiór Rzeczypospolitej.	konfederacja targowicka; • wie, kiedy doszło do wojny polsko-rosyjskiej w obronie Konstytucji 3 maja oraz do konfederacji targowickiej; • wymienia państwa biorące udział w II rozbiorze Rzeczypospolitej; • wskazuje na mapie ziemie utracone przez Rzeczpospolitą w wyniku II rozbioru	Poniatowskiego	przyczyny i skutki konfederacji targowickiej; • wskazuje znaczenie II rozbioru dla sytuacji gospodarczej Rzeczypospolitej	wpływ Rosji na sytuację w Rzeczypospolitej, omawia znaczenie konfederacji targowickiej dla II rozbioru	postawę króla wobec konfederacji targowickiej	XVII 1
36. Powstanie kościuszkowskie i upadek Rzeczypospolitej **Zagadnienia** 1. Wybuch powstania kościuszkowskiego. 2. Walki w Warszawie i Wilnie. 3. Uniwersał połaniecki. 4. Współpraca Rosji i Prus przy tłumieniu powstania. 5. III rozbiór Rzeczypospolitej. 6. Czy Rzeczpospolita	• wie, kiedy doszło do wybuchu powstania kościuszkowskiego i III rozbioru Rzeczypospolitej; • zna postacie Tadeusza Kościuszki i Jana Kilińskiego; • rozumie pojęcia: uniwersał połaniecki, insurekcja,	• opowiada o przebiegu powstania kościuszkowskiego; • wymienia główne bitwy insurekcji	• wymienia przyczyny wybuchu i skutki powstania kościuszkowskiego; • rozumie przyczyny klęski powstania i upadku Rzeczypospolitej	• rozumie znaczenie uniwersału połanieckiego	• ocenia szanse na powodzenie powstania kościuszkowskiego	XVII 1 2 3

musiała upaść?	kosynierzy					
DZIAŁ VI. EPOKA NAPOLEOŃSKA						
38. Napoleon Bonaparte tworzy nowy ład w Europie **Zagadnienia** 1. Kryzys we Francji. 2. Objęcie władzy przez Bonapartego. 3. Francja cesarstwem. 4. Zwycięstwa nad Prusami, Rosją i Austrią.	• wie, kiedy Bonaparte objął władzę, został cesarzem, wygrał bitwę pod Austerlitz; • rozumie pojęcia: konsulat, cesarstwo, *Kodeks Napoleona*, bitwa trzech cesarzy, Związek Reński	• opisuje sytuację we Francji za panowania Napoleona Bonapartego; • wymienia państwa, które walczyły z Bonapartem, wskazuje te, które pokonał	• wyjaśnia, jak Bonaparte objął władzę we Francji, uczynił kraj potęgą, odnosił sukcesy wojskowe	• rozumie zmiany, które zaszły w Europie po zwycięstwach Napoleona; • rozumie znaczenie bitwy pod Austerlitz dla zmian w Europie	• analizuje reformy Bonapartego i wskazuje ich wpływ na budowanie potęgi Francji	XVIII 1
39. Napoleon a sprawa niepodległości Polski **Zagadnienia** 1. Powstanie Legionów Dąbrowskiego. 2. Księstwo Warszawskie. 3. Wojna 1809 roku.	• wie, kto i kiedy założył Legiony we Włoszech; • wie, kiedy powstało Księstwo Warszawskie i kiedy powiększył się jego obszar • wskazuje Księstwo Warszawskie na mapie; • zna postać i dokonania księcia Józefa Poniatowskiego	• rozumie cele działania Legionów Dąbrowskiego, zna ich szlak bojowy; • zna okoliczności, w których powstał *Mazurek Dąbrowskiego*, oraz twórcę słów tej pieśni	• omawia zasady sprawowania władzy w Księstwie Warszawskim	• omawia stosunki między Księstwem Warszawskim a Francją	• ocenia postawę Napoleona wobec Polaków	XVIII 2
40. Upadek Napoleona **Zagadnienia** 1. Europa pod rządami	• zna wydarzenia z lat: 1812, 1813, 1815; • rozumie pojęcia:	• opowiada o kampanii rosyjskiej Napoleona i o udziale w niej Polaków	• wymienia przyczyny i skutki ataku na Rosję;	• przedstawia wpływ Napoleona na Europę;	• ocenia postawę Bonapartego wobec Polaków;	XVIII 1 2

Napoleona. 2. Wyprawa Napoleona na Rosję. 3. Bitwa narodów i abdykacja Napoleona. 4. Sto dni Napoleona. 5. Napoleon i Polacy.	bitwa narodów, sto dni Napoleona, Wielka Armia		• zna przyczyny klęski Napoleona w Rosji	• wymienia przyczyny ostatecznej klęski Bonapartego	• rozumie znaczenie epoki napoleońskiej dla historii Europy	

Ocenę <u>niedostateczną</u> otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.